

INSPEKCJA HANDLOWA

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
ul. Gdańska 38 90-730 Łódź
NIP 727-11-49-261 Regon 000136886

tel (42) 636-03-57
fax (42) 636-85-50
e-mail: sekretariat@wiih.lodz.pl

Łódź, dnia 24.02.2017 r.

PU.832.13.2017

INFORMACJA

z kontroli prawidłowości oznakowania niebezpiecznych substancji i mieszanin niebezpiecznych, w tym zimowych płynów i koncentratów do spryskiwaczy szyb samochodowych oraz płynów do chłodziw samochodowych

I. WSTĘP

Zgodnie z programem kontroli nr DIH-702-13(1)/16/JG z dnia 28 września 2016 r. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi przeprowadził w IV kwartale 2016 r. kontrole prawidłowości oznakowania niebezpiecznych substancji i mieszanin niebezpiecznych, w tym zimowych płynów i koncentratów do spryskiwaczy szyb samochodowych oraz płynów do chłodziw samochodowych oferowanych w placówkach zlokalizowanych na terenie miasta Łodzi.

II. CEL KONTROLI

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości opakowań oraz oznakowania opakowań jednostkowych substancji i mieszanin niebezpiecznych, sprawdzenie prawidłowości obrotu tymi wyrobami, a także przeprowadzenie badań laboratoryjnych zimowych płynów i koncentratów do spryskiwaczy szyb samochodowych oraz płynów do chłodziw samochodowych w celu oznaczenia zawartości metanolu oraz stopnia krystalizacji płynów do chłodziw samochodowych i zimowych płynów do spryskiwaczy szyb samochodowych.

III. PODMIOTOWY ZAKRES KONTROLI

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi przeprowadził kontrole w 5 placówkach. Jednostki do kontroli typowano w sposób losowy spośród danych o przedsiębiorcach będących w posiadaniu Inspektoratu.

Kontrolą objęto:

- 1 sklep wielko powierzchniowy,
- 4 jednostki handlu detalicznego.

IV. PRZEDMIOTOWY ZAKRES KONTROLI

1. Prawidłowość wprowadzania do obrotu i oznakowania wyrobów
 - 1.1. Obowiązek dokonania wymaganej rejestracji substancji oraz obowiązek dostarczania odbiorcy substancji lub mieszaniny wymaganej karty charakterystyki.
 - 1.2. Prawidłowość oznakowania substancji i mieszanin oraz ich opakowań,
 - 1.3. Zimowe płyny do spryskiwaczy samochodowych – badania laboratoryjne,
 - 1.4. Płyny do chłodziw samochodowych oraz płyny /koncentraty do spryskiwaczy szyb samochodowych – badania laboratoryjne,
2. Przestrzeganie obowiązku informowania konsumentów o odpadach opakowaniowych produktów
3. Przestrzeganie okresów trwałości – przydatności do użycia.

Łącznie w 5 jednostkach poddano kontroli pod kątem prawidłowości oznakowania **12 partii** niebezpiecznych substancji i mieszanin, w ilości 677 sztuk o wartości 7097, 78 zł, w tym:

- 5 partii zimowych płynów spryskiwaczy szyb (w ilości 458 sztuk, o wartości 4874,04 zł),
- 1 partię koncentratu do spryskiwaczy szyb samochodowych (w ilości 9 sztuk, o wartości 66,06 zł),
- 5 partii płynów do chłodziń (w ilości 206 sztuk, o wartości 1957,68 zł),
- 1 partię koncentratu do chłodziń (w ilości 4 sztuk, o wartości 200,00 zł).

Próbki do badań laboratoryjnych pobrano z trzech partii wyrobów, tj.:

- 2 partii zimowych płynów do spryskiwaczy w zakresie sprawdzenia zawartości metanolu (w ilości 216 sztuk, o wartości 2323,44 zł),
- 1 partii płynu do chłodziń w zakresie sprawdzenia temperatury krystalizacji (w ilości 29 sztuk, o wartości 171,68 zł).

W wyniku przeprowadzonych kontroli zakwestionowano ogółem 3 partie wyrobów w 2 jednostkach, tj.:

- pod względem prawidłowości oznakowania 2 partie (w ilości 27 sztuk, o wartości 411,48 zł) w 1 jednostce, tj.:
 - o 1 partię zimowego płynu do spryskiwaczy szyb samochodowych (w ilości 18 sztuk, o wartości 345,42 zł),
 - o 1 partię koncentratu do spryskiwaczy szyb samochodowych (w ilości 9 sztuk, o wartości 66,06 zł),
- w wyniku badań laboratoryjnych 1 partię zimowego płynu do spryskiwaczy (w ilości 198 sztuk, wartości 1978,02 zł), w związku z zawyżonym stężeniem metanolu w stosunku do wartości dopuszczalnej równym $6,2 \pm 1,4$ % przy wymaganiu nie więcej niż 3%.

Ponadto stwierdzono, iż na stronie internetowej producent dla dwóch kontrolowanych zimowych płynów do spryskiwaczy nie udostępnił arkuszy danych składników, co naruszało przepisy załącznika VII D do rozporządzenia (WE) Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31.03.2004 r. w sprawie detergentów (Dz. U. UE.L. z dnia 8.4.2004 Nr 104, str. 1).

USTALENIA KONTROLI

1. Prawidłowość wprowadzania do obrotu i oznakowania wyrobów

1.1 Obowiązek dokonania wymaganej rejestracji substancji oraz obowiązek dostarczania odbiorcy substancji lub mieszaniny wymaganej karty charakterystyki.

Kontrolą objęto w 5 placówkach 12 partii mieszanin niebezpiecznych. W toku czynności kontrolnych dostawcy wszystkich ocenianych partii dostarczyli karty charakterystyki tych preparatów, zgodnie z wymaganiami art. 31 ust. 1 pkt a rozporządzenia REACH.

W kartach charakterystyki wszystkich 12 badanych partii podane były informacje dotyczące numerów rejestracji substancji wchodzących w skład mieszaniny.

1.2 Prawidłowość oznakowania substancji i mieszanin oraz ich opakowań.

W 5 placówkach prawidłowość oznakowania 12 partii produktów, tj.

- 6 partii detergentów (5 partii zimowych płynów spryskiwaczy szyb, 1 partia koncentratu do spryskiwaczy szyb samochodowych),
- 5 partii płynów do chłodziń,
- 1 partię koncentratu do chłodziń

sprawdzono w oparciu o przepisy:

- ✓ ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1203),

- ✓ rozporządzenie (WE) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz. Urz. UE L z 30.12.2006 r., ze zm.),
- ✓ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L z 31.12.2008 r., Nr 353, str. 1), zwane dalej rozporządzeniem CLP.

Sprawdzając oznakowanie opakowań jednostkowych kontrolowanych wyrobów oraz posiłkując się otrzymanymi kartami charakterystyki, stwierdzono że produkty te zostały sklasyfikowane przez producentów jako stwarzające zagrożenie.

Ustalono, że w oznakowaniu 2 partii opakowań jednostkowych wyrobów (zimowy płyn do spryskiwaczy samochodowych oraz koncentrat zimowego płynu do spryskiwaczy), brakowało hasel ostrzegawczych, mimo, że w kartach charakterystyki produktów w *Sekcji 2: Identyfikacja zagrożeń punkt 2.2. Elementy oznakowania* określono hasła ostrzegawcze jako „Niebezpieczeństwo”. Nieprawidłowość w oznakowaniu ww. wyrobów dotycząca braku hasel ostrzegawczych stanowiła wykroczenie z art. 44 ust. 1 *ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015r., poz. 1203) w związku z art. 17 ust. 1 lit. e *rozporządzenia CLP*, w związku z art. 20 *rozporządzenia CLP*.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami skierowano:

- wystąpienie do przedsiębiorcy z wnioskiem o podjęcie działań naprawczych mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości,
- informację do właściwej miejscowo jednostki Inspekcji Sanitarnej,
- wniosek do właściwego miejscowo Sądu Rejonowego o ukaranie osoby odpowiedzialnej za wprowadzenie do obrotu i oznakowanie wyrobów (zimowy płyn do spryskiwaczy samochodowych oraz koncentrat zimowego płynu do spryskiwaczy), tj. za popełnienie dwóch wykroczeń z art. 44 ust. 1 *ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1203 *ze zm.*

Spółka w odpowiedzi poinformowała, że zwróciła kwestionowane wyroby dostawcy celem usunięcia nieprawidłowości, tj. umieszczenia hasel ostrzegawczych w oznakowaniu wyrobów.

W oznakowaniu **pozostałych** (10) partii wyrobów nieprawidłowości nie stwierdzono.

Etykiety zawierające oznakowanie wyrobów w języku polskim były trwale przytwierdzone do opakowań mieszanin w sposób umożliwiający odczytanie ich treści w poziomie, gdy pakunki były ustawiony w typowy sposób. Kształt, kolor i rozmiar piktogramów określających rodzaj zagrożenia był zgodny z przepisami *rozporządzenia CLP*.

Ustalono, że na opakowaniach jednostkowych produktów były podane w języku polskim m. in. informacje:

- nazwa, adres i numer telefonu dostawcy,
- nominalna ilość mieszaniny w opakowaniu,
- identyfikator produktu,
- piktogramy określające rodzaj zagrożenia,
- hasła ostrzegawcze,
- zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia,
- zwroty wskazujące środki ostrożności.

Porównano także oznakowanie opakowań kontrolowanych wyrobów (12) z otrzymanymi kartami charakterystyki stwierdzając, iż podane na 10 partiach kontrolowanych wyrobów zwroty H – wskazujące rodzaj zagrożenia oraz zwroty P – wskazujące środki ostrożności były spójne z identyfikacją zagrożeń

i elementami oznakowania podanymi w kartach charakterystyki. W przypadku dwóch wyrobów (zimowych płynów do spryskiwaczy samochodowych) producent nie umieścił w oznakowaniu wyrobów zwrotów: „Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić.”, „W przypadku kontaktu ze skórą(lub z włosami): Natychmiast usunąć/zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody / prysznicem.”, które podane były w karcie charakterystyki.

Zgodnie z art. 35 ust. 2, w związku z przepisami w sekcji 3.2.1 *rozporządzenia CLP* opakowania jednostkowe kontrolowanych 11 partii wyrobów wyposażone były w wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Jedna partia wyrobu nie podlegała ww. przepisom.

Prawidłowość oznakowania kontrolowanych 6 partii detergentów (5 partii płynów i 1 partii koncentratu zimowego płynu do spryskiwaczy), sprawdzono dodatkowo w oparciu o przepisy:

- ✓ *rozporządzenia (WE) Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. U. UE L z 8 kwietnia 2004 r., Nr 104, str. 1)* - zwanego dalej *rozporządzeniem 648/2004*,
- ✓ *rozporządzenia Komisji (WE) Nr 907/2006 z dnia 20 czerwca 2006 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów w celu dostosowania jego załączników III i VII (Dz. U. UE.L. z dnia 21.6.2006 Nr 168, str. 5).*

Na opakowaniach wytypowanych do kontroli partii detergentów (6) podane były nazwy handlowe produktów, nazwy, adresy i numery telefonów producentów, adresy stron internetowych oraz zawartości składników podane w języku polskim.

Analizując informacje umieszczone na stronie internetowej producenta dwóch wyrobów (zimowych płynów do spryskiwaczy samochodowych) stwierdzono, że nie były udostępnione arkusze danych składników w/w zimowych płynów do spryskiwaczy, co naruszało przepisy załącznika VII D do *rozporządzenia 648/2004*.

Do przedsiębiorcy Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi skierował wystąpienie z wnioskiem o wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości. Inspektorat oczekuje na odpowiedź przedsiębiorcy.

O stwierdzonych nieprawidłowościach Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi poinformował właściwą miejscowo jednostkę Inspekcji Sanitarnej.

1.3. Zimowe płyny do spryskiwaczy samochodowych – badania laboratoryjne.

W 2 placówkach pobrano do badań laboratoryjnych w celu sprawdzenia zawartości metanolu próbki wyrobów z 2 partii, tj.:

- zimowy płyn do spryskiwaczy - 22°C, 5l,
- zimowy płyn do spryskiwaczy - 25°C, 5l.

W wyniku badań laboratoryjnych przeprowadzonych w Specjalistycznym Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z siedzibą w Łodzi, ul. M. Skłodowskiej-Curie 19/27 stwierdzono, że:

- próbka zimowego płynu do spryskiwaczy - 25°C, była zgodna z wymaganiami w zakresie przeprowadzonego badania,
- w próbce zimowego płynu do spryskiwaczy -22°C, stężenie metanolu wynosiło (6,2±1,4)% natomiast zgodnie z wymaganiami § 2 a *rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny* (Dz. U. z 2014 r. poz. 769) stężenie metanolu nie może być wyższe niż 3 %.

Zawyżenie zawartości metanolu w płynie do spryskiwaczy stanowiło przestępstwo z art. 36 ust. 1 *ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015r., poz. 1203 ze zm.). Kontrolowany przedsiębiorca zwrócił dostawcy będącą na stanie firmy 1 sztukę zakwestionowanego wyrobu. Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi poinformował o stwierdzonych nieprawidłowościach właściwą miejscowo jednostkę Inspekcji Sanitarnej i skierował zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez członków zarządu spółki z art. 36 ust. 1 *ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015r., poz. 1203 ze zm.) do właściwej miejscowo Prokuratury.

1.4. Płyny do chłodziw samochodowych – badania laboratoryjne

W 1 placówce pobrano do badań laboratoryjnych, w zakresie sprawdzenia zgodności temperatury krystalizacji z deklaracją producenta podaną na opakowaniu, 1 partię płynu do chłodziw.

W wyniku badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Specjalistyczne Laboratorium Badania Paliw i Produktów Chemii Gospodarczej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z siedzibą w Bydgoszczy ul. Kasztanowa 57, stwierdzono, że badana próbka była zgodna z deklaracją producenta.

2. Przestrzeganie obowiązku informowania konsumentów o odpadach opakowaniowych produktów

W 5 placówkach sprawdzono, czy przedsiębiorcy sprzedający produkty w opakowaniach przestrzegali obowiązku nałożonego przepisami art. 41 i art. 42 *ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi* (Dz. U. z 2013r. poz. 888 ze zm.). Stwierdzono, że w miejscach sprzedaży wyrobów były uwidocznione informacje o dostępnych systemach zwrotu, zbierania i odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych, właściwym postępowaniu z odpadami opakowaniowymi oraz znaczeniu oznaczeń stosowanych na opakowaniach.

3. Przestrzeganie okresów trwałości – przydatności do użycia

W 5 placówkach w stosunku do 12 partii produktów sprawdzono przestrzeganie okresów trwałości – przydatności do użycia. Nie stwierdzono żadnego przypadku oferowania produktów po upływie terminu przydatności do użycia, określonego przez producenta na opakowaniu.

WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW Z KONTROLI

W związku z ustaleniami kontroli:

- skierowano 2 wystąpienia pokontrolne do producenta i dystrybutora zakwestionowanych wyrobów,
- o stwierdzonych nieprawidłowościach poinformowano 2 właściwe miejscowo jednostki Inspekcji Sanitarnej,
- skierowano 1 zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 36 ust. 1 *ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015r., poz. 1203 ze zm.) do Prokuratury w związku z naruszeniem § 2 a *rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny* (Dz. U. z 2014 r. poz. 769),
- skierowano 1 wniosek o ukaranie z art. 44 ust. 1 *ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz. U. z 2015r., poz. 1203) w związku z naruszeniem z art. 17 ust. 1 lit. e *rozporządzenia CLP*, w związku z art. 20 *rozporządzenia CLP* do Sądu Rejonowego.

Wnioski

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości opakowań oraz oznakowania opakowań jednostkowych mieszanin niebezpiecznych, sprawdzenie prawidłowości obrotu tymi wyrobami, a także przeprowadzenie badań laboratoryjnych w celu oznaczenia zawartości metanolu w zimowych płynach i koncentratach do spryskiwaczy szyb samochodowych oraz stopnia krystalizacji płynów do chłodnic samochodowych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowano płyn do spryskiwaczy z uwagi na zawyżenie stężenia metanolu, które wyniosło $(6,2 \pm 1,4)\%$ przy dopuszczalnej zawartości 3%. Kwestionowano również niewłaściwe oznakowanie produktów w dwóch przypadkach (na 12 kontrolowanych, co stanowi 17 %) oraz brak na stronie internetowej producenta detergentów arkuszy danych składników. W zakresie realizacji obowiązku informowania konsumentów o odpadach opakowaniowych produktów oraz przestrzegania terminów trwałości podanych przez producentów na opakowaniach jednostkowych nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują na potrzebę prowadzenia dalszych okresowych kontroli tego rodzaju produktów.